

Климент

CLAN MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP
pres-klipping • press-clipping

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISEBeograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-603-15330Isečak iz lista
Newspaper cuttingЈЕДИНСТВО
Приштина

17. Nov. 1978, 501/10

ПОСЕТА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ
НОВИНАРА СР МАКЕДОНИЈИ

РАЗГОВОРИ О КУЛТУРНОЈ ДЕЛАТНОСТИ

Новинари културних рубрика из свих редакција земље разговарали са републичним секретаром за културу Ђорђем Поповским на тему „Македонска култура данас“

У склопу студијског путовања го СР Македонији делегација југословенских новинара, која је ових дана боравила у Македонији, има ла је неколико сусрета с познатим културним радницима ове републике. Поред посете већег броја градова културно-историјских споменика и археолошких локалитета, којим ова република богато обилује, вођени су и разговори са републичким секретаром за културу Ђорђем Поповским на тему „Македонска култура данас“. Том приликом је Ђорђе Поповски упознао новинаре Југославије са свим детаљима савременог културног развоја Македоније, и у склопу тога дао општи преглед свих области културних делатности: музејске, архивске, библиотечке, издавачке, сценско-уметничке, ликовне, заштите културно-историјских споменика и другим видовима и облицима.

Музејску делатност у Македонији данас врше музеји, галерије, са мосталне музејске и галеријске збирке. Сви музеји поседују велики број музејских материјала, из археологије, етнологије, историје македонског народа и он је од ванредне научне, историјске и уметничке културне вредности. Већи део њих има својство споменика културе који представљају непроцењиво национално богатство и евидентан доказ за проучавање духовне културе македонског народа. У СР Македонији данас има осам специјализованих музеја, десет општинских, три уметничке галерије, десет меморијалних музеја и више музејских збирки и споменика која материјално обележавају најзначајније историјске тренутке из живота Македоније. Читава музејска делатност остварује се преко постојећих музеја стал-

ним поставкама изложби и предавањима о овој делатности културног живота.

Вредни резултати архивске делатности

Архивска делатност у Македонији постиже веома значајне резултате. У току неколико протеклих година архивска активност се одвијала кроз заштиту и обнову архивске грађе и регистратурског материјала. У архивима Македоније постоји преко 2.230 архивских фондова и збирки и око 4.230 регистра тура од којих је 1.700 приоритетно. Архиви у Македонији покривају готово читаву територију Републике и налазе се у Скопљу, Штипу, Битољу, Охриду, Титовом Веле су, Прилепу, Куманову и Тетову.

Библиотечку мрежу сачињавају народне библиотеке, општинске и специјалне, библиотеке у радним организацијама и школским установама. Ова културна делатност се карактерише недовољном развијеношћу. У Македонији ради 20 народних библиотека и 11 библиотека у организацијама удруженог рада. У саставу народних библиотека постоји 94 пункт, (20 у градовима и 74 у селима). Један од основних проблема у последње време је стагнација народних библиотека, зато што је књига данас још привилегија већих градова. За унапређење науке и привредног развоја Републике посебно су значајне општенаучне библиотеке (Народна и универзитетска библиотека „Климент Охридски“ и Библиотека Македонске академије наука и уметности), као и око 120 специјалних библиотека које раде у саставу организација удруженог рада.

У сфери издавачке делатности чињени су напори за побољшање услова за издавање, пламан и коришћење књиге па су у том правцу постигнута значајни резултати. Међутим, анализом података може се закључити да издавачка делатност последњих година показује да ће се у наредном периоду уз неопходне друштвено-економске услове још више оснажити издавање и коришћење квалитетне и корисне литературе. У последњих неколико година, тј. од 1974. до данас у Македонији је годишње у просеку издавано око 700 књига у тиражу око три милиона и 500 хиљада примерака. Поред поменутог броја издања сваке године се објави и већи број других дела с разноврсном тематиком. Ту се може уврстити публикација значајних музичких дела домаћих композитора, ликовних монографија и издања о активности организација удруженог рада.

Сценско-уметничку делатност у Македонији врши десет организација: Македонско народно позориште, драмско позориште и Позориште народности из Скопља и народна позоришта у Битољу, Прилепу, Штипу, Струмици и Куманову, Македонска филхармонија и Ансамбл народних игара и песама „Танец“. Позоришта у Македонији годишње реализују пет до шест премијера са око 1.200 представа. Македонска филхармонија изведе годишње око 50 концерата, а ансамбл „Танец“ око 60.

До пре неколико година у раду уметничких ансамбала евидентан проблем је био некомплетан састав ансамбала, међутим, приливом младог и стручног кадра који је завршио факултете музичке и драмске уметности овај проблем је донекле превазиђен. Досадаш-

њи просторни проблем, поготову у Скопљу биће у целости решени изградњом културног центра у Скопљу у који спада и изградња Оперско-балетског позоришта која је у завршној фази.

Непосредни организатори свих видова ликовне активности у Македонији су: Музеј савремене уметности, Уметничке галерије у Скопљу, Битољу и Куманову, као и већ афирмисане ликовне колоније у Струмици и Прохору Пчинском, Ресенска керамичка колонија у Оташеву, Колонија за текстил у Тетову и Симпозијум за мермер и студије за дрво у Прилепу. Веома значајна ликовна активност одвија се преко Друштва ликовних уметника Македоније и Друштва ликовних уметника примењених уметности Македоније као непосредних организатора већег броја изложби.

Музеј савремене уметности током читаве године организује многе гобројне изложбе домаћих и страних ликовних уметника. Богата активност одвија се и у већим градовима Републике кроз организацију гостовања ликовних уметника Македоније. У општем плану активности за ову делатност зацртана је презентација савременог македонског ликовног стваралаштва која има за циљ да допринесе зближавању и упознавању уметника и њихових дела.

Велики број културно-историјских споменика

На територији Македоније постоји велики број културно-историјских споменика од праисторијског доба па до новог времена и сви они представљају значајне историјске, уметничке и друге кул-

турне вредности. У оквиру ове делатности вршена су ископавања, конзервације и рестаурације многих споменика из разних историјских периода а радови на многим су у току. Заштитом споменика културе поред Републичког завода за заштиту споменика културе баве се и друге културне организације (музеји, архиви, библиотеке), и на том пољу су постигнута веома значајни резултати.

За бржи и свестранији развој културне делатности у Македонији донет је Закон за учествовање СР Македоније у финансирању изградње спомен-домова културе у којем је предвиђено да се у периоду од 1970. до 1975. године изгради 25 спомен-домова културе у већим градовима Републике. Законом је утврђено да Република учествује са 40 одсто а општине са 60 одсто у финансирању вредности објекта. Међутим, овај пројекат није завршен у предвиђеном року па је дошло до измене Закона у којем је предвиђено да се рок пролонгира на период 1976 — 1980. године.

У свеукупном културном животу Македоније од великог значаја су традиционалне културно-уметничке манифестације. Већи број манифестација поред програмске концепције има и тематску одређеност, а квалитетом реализације доприноси развоју и унапређењу културног стваралаштва. Неке од њих као „Струшке вечери поезије“ и „Охридско лето“ далеко превазилазе југословенске оквири. На тај начин добијају међународни карактер, а представљају манифестацију од општег југословенског и светског значаја.

Ж. Ђорџ